

Lekplatsprogram för Danderyds kommun 2011

Policy och åtgärdsprogram för kommunens lekplatser

Innehåll

Sammanfattning	3
Framtidens lekplatser	3
Bakgrund och syfte	4
En långsiktig strategi för kommunens lekplatser	4
Målsättning	6
Lekplatsen – en mötesplats för alla	6
Tillgänglighet	6
Lekfunktion	6
Innehåll och upplevelse	7
En bra lekplats är mer än ett antal lekredskap	7
För tonåringar och vuxna	8
Strategisk placering	9
500 m till en kommunal lekplats	9
Leken i planeringsprocessen	9
Tillgänglighet	10
Klassning av lekplatser	11
Stor lekplats – Stadsdelslekplats	11
Mellanstor - Områdeslekplats-	12
Liten - Närlekplats	12
Besiktning och tillsynskontroll	13
Löpande drift	13
Utvecklingsplan	14
Vägen mot framtidens kreativa lekplatser	14
Prioriteringsprinciper	14
Resursanvändning och samverkan	14
Åtgärdsförslag	15
Strategi för upprustning och ombyggnad	15
Förslag på åtgärdsplan de närmast 5 åren.	16

BILAGOR:

Bilaga 1: Översiktskarta på lekplatserna inom Danderyds kommun.

Bilaga 2: Sammanställning av svaren från enkätundersökningen 2010. Danderyds lekplatser.

Bilaga 3: Sammanställning inventering lekplatser 2011.

Programmet för Danderyds kommuns lekplatser är framtagits av Taggen miljö och landskap AB, Solna på uppdrag av Tekniska kontoret, Anläggningsavdelning under juli-oktober 2011.

Omslagsbild visar lekplats nr 13. Lillkalmarvägen.

Sammanfattning

Framtidens lekplatser

I en kommun utgör tillgången till väl planerade, funktionella och roliga lekplatser ett stort mervärden för kommunens invånare.

Med rätt utformning stimulerar det den lek som är så viktig för barns utveckling och fungerar som mötesplatser för både vuxna och barn i alla åldrar.

Ett antal övergripande funktionskrav kan ställas på en kommunal lekplats både beträffande utformning och placering:

- De skall hålla en väldefinierad hög säkerhetsstandard.
- De skall vara tillgängliga; enkla att hitta till och ge möjlighet för många att kunna använda lekplatsen.
- De ska vara anpassade efter det tänkta upptagningsområdet och några av de större lekplatserna bör kunna erbjuda något extra i lekvärde.

Beträffande placeringen ska den vara strategiskt genomtänkt, riktvärdet ska vara att i områden med många barn ska de flesta inte ha mer än 500m fågelvägen till en kommunal lekplats

Danderyds kommun ansvarar idag för 37 lekplatser, fördelade över hela kommunen. Flera av dem har funnits på platsen mycket länge och nyttjats av flera generationer. Detta innebär att det årligen finns behov av underhålls-åtgärder för att bibehålla redskapen hela och säkra. I flera fall har även tidens krav på innehåll och säkerhet förändrats så mycket att det kräver omfattande översyn och förnyelse på lekplatserna. Idag, år 2011, är den årliga driftsbudgeten på 400 000 kr och den räcker inte till att både sköta den årliga skötseln och även rusta upp och förnya lekredskapen på lekplatserna.

Lekplatsprogram för Danderyds kommun 2011.

Utöver en driftsbudget så behövs en investeringsbudget på ca 1 miljon kronor per år för att klara behovet av upprustning inom kommunens lekplatser. Med en upprustning av 2-3 stycken lekplatser per år skulle alla vara upprustade efter cirka 12 år, år 2024.

Det här dokumentet- *Lekplatsprogram för Danderyds kommun*- presenteras kommunens intentioner för framtidens lekplatser i Danderyd. Programmet innehåller en viktig prioriteringsprincip enligt följande:

- Först och främst ska man rusta upp och förbättra befintliga lekplatser.
- I andra hand nyanlägga lekplatser där ett stort antal barn saknar tillgång till allmän eller privat lekplats med godtagbar kvalitet. Förnyelsen ska ske med inriktning på minimal miljöpåverkan och under iakttagande av gällande underhålls- och säkerhetsföreskrifter
- I vissa fall överväga om en lekplats skall finnas kvar. Baserat på om behovet av lekplatsen saknas på denna plats eller om lekplatsen är olämpligt placerad ur säkerhetssynpunkt, för nära trafikmiljöer eller andra säkerhetsaspekter.

Dokumentet presenterar en upprustningsplan för befintliga lekplatser under de kommande 5 åren.

I bilagorna finns en översiktskarta på befintliga lekplatser samt en inventering av lekplatserna som gjordes sommaren 2011.

Lekplats nr 3. Västra Banvägen

Bakgrund och syfte

En långsiktig strategi för kommunens lekplatser.

I takt med att samhället utvecklas förändras behoven hos dess innevånare. Barnens vilja att leka och deras längtan efter stimulans förblir dock detsamma, men förväntningarna på lekplatsens innehåll och form varierar över tid. Likaså förändras kraven på trygghet, säkerhet och tillgänglighet i samband med leken. Även de vuxnas trivsel ska beaktas, eftersom en väl fungerande och attraktiv lekplats fungerar som en viktig social mötesplats.

Danderyds kommun har liksom många andra kommuner en stor andel lekplatser som skapades under 1960-talet och kommande årtionde. I takt med att kommunen växte med nya bostadsområden byggdes nya lekplatser där det var lämpligt. Exempelvis fanns det 1974, 43 stycken lekplatser i varierande storlekar inom kommunen. Flera av dem var mindre lekplatser med ett fåtal lekredskap, så kallade kvarterslekplatser. Under senare årtionden har antalet lekplatser minskats, dels på grund av minskat behov av lekplatser i vissa områden och dels av de ökade kostnaderna för underhåll och skötsel. Även om program för skötsel och underhåll har funnits, har det med åren slitits hårt på lekredskapen ute på lekplatserna. När det fanns behov av renovering och större renovering av Lekplatsprogram för Danderyds kommun 2011.

vissa lekplatser visade det sig ibland att behovet av dem inte var tydligt och då valdes lösningen att lägga igen somliga lekplatser. Idag, år 2011, finns det 37 stycken lekplatser fördelade över kommunen. Några är nya men flertalet är kvar sedan många år.

Enkät 2010.

Under 2010 gjordes en enkätundersökning hos kommuninnevånarna där de på kommunens hemsida kunde lämna synpunkter på de olika lekplatserna. Sammanställning finns i bilaga 2. Enkäten var uppbyggd så att man fyllde i uppgifter för respektive lekplats men man kunde lämna svar på samtliga lekplatser. Kommentarer om man vara nöjd eller ej skulle ges för respektive lekplats. Vidare hur ofta de besökte lekplatsen samt om de saknade något på platsen.

Totalt inkom 447 svar och det fylldes i uppgifter för alla lekplatser utom två. I 138 svar angavs det att man var nöjd med lekplatserna och i 75 fall var man inte nöjd. Vissa hade enbart svarat på några av frågorna.

Flest svar inkom på lekplats nr 20, Ösbyparken följt av lekplats nr 5, Breda vägen och nr 37, Kumblingränd. Den mest besökta lekplatsen enligt enkätsvaren var lekplats nr 20 Ösbyparken

följt av lekplats nr 2, Alvägen och därefter lekplatserna nr 5, Breda vägen, nr 37 Kummingränd samt nr 31, Stockbyparken. De två lekplatser som lämnades utan synpunkter var nr 8, Vilans Väg samt nr 17, Borgenvägen.

Informationsträffar 2011.

Den 22september 2011 bjöds representanter från kommunens skolor in till en träff i kommunens information i Mörby centrum. Samma dag bjöds även allmänheten in till en liknande träff.

Carina Lejon Dahlbom höll i träffarna och representerade kommunen och Dan Haubo från Taggen deltog.

Vid träffen skulle dels pågående arbete med framtagning av detta program presenteras samt dels ges möjlighet för de inbjudna att lämna synpunkter kring lekplatserna. Tyvärr blev det trots skriftlig inbjudan ut till de ansvariga vid kommunens skolor endast en skolrepresentant som kom. På allmänhetens träff kom 6 personer.

Lämnade synpunkter från både enkät och informationsträffarna har beaktats i denna sammanställning där så är möjligt och lämpligt.

Syftet med lekplatsprogrammet är att skapa en långsiktig strategi för planering och underhåll av lekplatserna inom Danderyds kommun.

Presenterade uppgifter skall ge stöd och hjälp i beslutsfattandet rörande både skötsel och drift av nuvarande lekplatser. Vidare skall det fungera som ett av underlagen till beslutfattande för ombyggnationer och upprustning av lekplatserna samt för budgeteringsarbete.

Syftet är också att detta dokument ska vara vägledande för planeringsarbetena kring barnens lekmiljöer vid framtida utbyggnad och utveckling i vår kommun.

Lekplats nr 22. Naturskolan

Lekplats nr 36. Svanholmsparken

Målsättning

Lekplatsen- en mötesplats för alla

Väl genomtänkta och omsorgsfullt utplacerade lekplatser medför stora värden ur flera perspektiv. Förutom att tillgodose barnens behov av lek och stimulans kan de också främja möten mellan olika åldrar och kulturer.

Den kommunala lekplatsen är ett komplement till den privata fastighetsmarken. Den ska ha ett innehåll som dels ger rörelselekar med motorik och balansutveckling samt ska stimulera fantasin och ge plats för rollekar. Bra exempel på lekplatsinnehåll är lekredskap med flera funktioner samt en omgivning av grönområden med ytor för bollspel och spännande lekbuskage.

Goda vistelsemöjligheter för vuxna ökar samvaron mellan barn och vuxna. Detta innebär att det ska finnas sittplatser med bra rygg- och armstöd, samt bord för att inta ett mellanmål eller lägga saker på.

Om ytorna och planteringar även skapas så att en god överblickbarhet finns, så känns lekmiljön trygg.

Första kravet är att lekplatsen har tillräcklig storlek för att kunna rymma dessa funktioner.

Tillgänglighet

Lekplatsen ska vara lätt att ta sig till med olika trafikslag. Lekplatsen ska vara placerad i anslutning till ett viktigt gång- eller cykelstråk eller kommunala färdmedel.

Tillgänglighet innebär också att det är möjligt att ta sig till och in på lekplatsen, även om man har med sig barnvagn, eller behöver rullstol eller rullator för att ta sig fram. Däremot behöver inte samtliga lekredskap eller miljöer vara tillgängliga för alla. Variationer ska finnas.

Lekfunktioner

De lekfunktioner som skapas på lekplatsen skall ge lekvärde för många, ingen uppdelning ska ske i de traditionella tankarna om flick- eller pojklekar. Barnen behov av utveckling och stimulans för de olika sinnena ska beaktas i planeringen och uppbyggnaden av lekplatsen. Viktigt är också att det ska finnas lekredskap för såväl små som lite äldre barn. Lekplatser används även som mötesplatser för tonåringar och det ska finnas miljöer som främjar detta.

Lekplats nr 1, Tranvägen

Innehåll och upplevelse

En bra lekplats är mer än ett antal lekredskap

För att uppnå målsättningen för Danderyds kommuns lekplatser är det nödvändigt med en väl definierad samsyn på vilka faktorer som bidrar till att skapa kreativa och inbjudande miljöer.

Leken är viktig i alla barns utveckling och det finns flera delar som bidrar till en god lekmiljö.

Lekredskapen är självklart viktiga och lekredskap ger mycket lek men de är bara en del av den totala upplevelsen som en lekplats skall ge. De lekredskap som finns på lekplatsen ska hålla hög standard vad gäller kvalitet och säkerhet. De skall ge användaren en utmaning, stimulans och ett lekvärde som man gärna upprepar. I kombination med växter och grönytor är de en del av den helhet som en väl sammansatt lekplats ska erbjuda.

För yngre barn är ”de små rummen” viktiga. Här vistas de i miljöer i sin egen skala, vilket stimulerar fantasi och skapande. Små rum uppstår till exempel i så kallade leksnår, en växtlighet som på ett naturligt sätt bildar avgränsade miljöer.

Vad gäller växtligheten i allmänhet bör den vara sådan att den bidrar till leken i takt med

årstidens växlingar. Blommor, löv, frukter och kvistar ger näring åt fantasin och blir då en naturlig del i leken där de finns. I urvalet av växter så hör bär och frukt till sådant som stimulerar och ger ett mervärde i lekmiljön. Självklart ska inga giftiga växter finnas på eller intill en lekplats. Ett komplement till lekplatsens planteringsytor är om det finns skogsområden i närheten av lekplatsen. Då blir dessa ytterligare en tillgång till leken.

Öppna ytor för bollspel eller ytor för att springa, cykla eller nyttja andra åkleksaker på ger även de mervärde till en lekplats. Dessa öppna ytor kan vara både gräsytor och hårdgjorda ytor.

Material som går att forma, såsom baksand, inbjuder till skapande verksamhet och utvecklar dessutom motoriken.

Konstnärligt material i form av skulpturer eller fritt konstnärligt skapade föremål kan ge ett extra värde på en lekplats och ytterligare stimulera fantasin. Dessa skall självklart vara säkra att använda och uppfylla de regler som finns gällande leksäkerhet.

Lekplats nr 20. Ösbyparken

För tonåringar och vuxna

Lekplatsens sociala funktion är viktig, ofta utgör den en viktig mötesplats och kontaktpunkt i kvarteret eller stadsdelen. Inte bara för yngre barn utan även för tonåringar som ofta söker sig till ställen där de på ett naturligt sätt kan prata och umgås. Vid de större lekplatserna bör man skapa delar med lite mer avancerade lekredskap för att ge tonåringar lite utmaning och stimulans. Viktigt är då att dessa delar ligger klart avskilda från lekredskap och ytor för de minsta barnen för att undvika olyckstillbud.

Lekplatsen ska också vara attraktiv för de vuxna. Den ska främja kontakten mellan människor i olika generationer och från olika kulturer. Genom att skapa en plats där det finns trivsamma sittplatser i vackra miljöer ges möjlighet till att umgås och vistas på platsen under längre tid. Då ökar också möjligheten till kontakter med andra vuxna och mellan generationer. Sittplatser bör skapas så att man kan välja mellan sol eller skugga. Möbler på lekplatserna är även ett bra komplement för de som kommer med barngrupper och skall hålla matrast/mellanmål på lekutflykten.

Planteringsytor intill sittplatserna med olika växter som perenner och buskar, skapar en utemiljö som tilltalar fler att nyttja området. Dock skall platsen kännas trygg och inga högre växter skall skymma eller skärma av lekytan mot omgivningen.

Belysningen är även den viktigt att planera så att lekplatsen blir bra belyst och ger en trygghet även under den mörkare årstiden. Centralt placerade belysningsmaster som ger riktade ljuspunkter kan framhäva vissa delar på lekytan eller lekredskap. Med belysning kan det även ges ytterligare en spännande dimension i lekvärdet genom utnyttjande av de moderna armaturerna såsom LED och liknande.

Idealet för en bra lekplats är den gamla tanken med en Stadspark där det finns allt för alla. Plats för lek, plats för samvaro och plats för tilltalande växtlighet.

Lekplats nr 4, Stig Dagerman parken

Strategisk placering

500m till en kommunal lekplats

Riktvärden i områden med mycket barnfamiljer är att de flesta inte ska ha längre än 500meter fågelvägen till en kommunal lekplats. Detta avstånd till en lekplats kan upplevas som relativt långt, men det kompenseras av att lekplatser på kvartersmark samt skolor och förskolor inte är medräknade. Dessutom finns det inom Danderyd, i eller relativt nära de flesta bostadsområden, ofta naturområden eller parkmark som är rika på övriga miljöer för lek och aktiviteter.

Forskning visar att barnens lek ofta tar sin början på lekplatsen, för att sedan sprida sig ut över närområdet. Därför är det viktigt i valet vid placering av en ny lekplats är att man inte ska behöva korsa en starkt trafikerad gata eller spårområde för att ta sig till lekplatsen. Liksom att det inte finns starkt trafikerade gator helt intill lekplatsen. Detta är också av miljöskäl, barn bör inte utsättas för avgaser och buller i sin lekmiljö.

Leken i planeringsprocessen

Danderyds kommun ska följa gällande lagar som rör barns miljö, en viktig del är också FN:s barnkonvention om barns rättigheter.

Det är av stor betydelse att barns lekmiljöer beaktas genom hela planeringsprocess vid utbyggnad och nyexploatering. Både för att öka barnvänligheten över huvudtaget men också för att öka den sociala kontakten inom bostadsområdena. Därigenom kan Danderyd säkra det övergripande målet att skapa en attraktiv och trygg kommun anpassad efter barns behov.

Att skapa bra och fungerande utrymmen för lek är ett ansvar som gemensamt åvilar Stadsbyggnadskontoret och Tekniska kontoret. Tekniska kontoret har ansvaret för drift och utveckling på den kommunala marken inom kommunen och därmed de befintliga lekplatserna.

Stadsbyggnadskontoret har huvudansvaret vid planarbete och bygglov gällande kommande utbyggnader och utveckling av stadsdelar inom kommunen.

Sedan finns Kultur och fritidsförvaltningen som ansvarar för idrottsplatser och bollplaner. Ett antal av dessa anläggningar ligger intill en

lekplats vilket gynnar möjligheterna till alternativa lekar på platserna.

I detaljplaneskedet som handläggs av Stadsbyggnadskontoret ska barnens behov av tillräckliga ytor säkerställas, det vill säga att ytor för kvarterslek tillgodoses på fastighetsmark. Speciellt viktigt är att tillräckliga ytor för lek säkras för förskoletomter och skolgårdar i planeringen för dessa.

På allmän parkmark ska erbjudas lekmiljöer som ej ryms på fastighetsmark, tex bollplaner, lekplatser med större lekredskap mm. Viktigt är också att lekplatserna fördelas över kommunen så att de stämmer med de aktuella behoven i de olika stadsdelarna.

I Danderyd finns enligt statistik för 2010, 4542 barn mellan 0-9 år samt 4813 barn/ungdomar i åldern 10-19 år.

Antalet kommunala lekplatser är idag 37 stycken se presentationskarta på bilaga 1.

Detta innebär att kommunen har 1 lekplats per ca 250 barn om alla medräknas. Ser man enbart till barn mellan 0-9 år, vilket är de som mest nyttjar lekplatserna, så är siffran ca 120 barn/lekplats.

Vid stadsplanering och nybyggnation inom Danderyds kommun framöver bör antalet nyttjare per lekplats och lekplatsernas innehåll vara minst densamma som dagens situation.

Tillgänglighet

Det är en målsättning att så långt som möjligt göra Danderyds lekplatser tillgängliga för barn och ungdomar med olika funktionshinder. Det är också viktigt att föräldrar med funktionshinder ska kunna komma till lekplatsen med sina barn.

Följande saker är viktiga att tänka på när man planerar en lekplats för att göra den tillgänglig för funktionshindrade:

- Att det finns lekredskap som är så utformade så att alla så långt som möjligt kan vara med.
- Att underlätta för funktionshindrade att förflytta sig till och inom en lekplats
- Att lekplatsen inte upplevs som svåröverskådlig. Att synsvaga kan orientera sig på lekplatsen.
- Att lekplatsen ger möjlighet till olika sinnesupplevelser.
- Att det ska finnas såväl sol som skugga och dessutom vind/väderskydd på lekplatsen.
- Att sittplatser utformas så att även rullstolsburna personer kan sitta där.
- Att undvika allergiframkallande växter

Lekplats nr 34. Kornvägen, delvis tillgänglighetsanpassad lekplats.

Lekplatsen nr 23. Gjallarbron, vid Danderydsvägen, ett exempel på en stor lekplats

Klassning av lekplatser

Kommunens lekplatser klassas i tre kategorier, stor, mellanstor och liten lekplats, se nedan vad de olika klasserna bör innehålla. I klassningen ingår också en tanke kring vilka åldersgrupp respektive lekplats har som inriktning.

Stor lekplats = Stadsdelslekplats

Stadsdelslekplatsen är en lekplats med upptagningsområde från en hel stadsdel. Lekplatsen ska tillgodose lekbehoven för alla åldrar, 1-14 år.

Lekplatsen blir lite av ett utflyktsmål och den har något intressant för alla oavsett ålder. Med lite variation på utrustning och inriktning ska den även kunna locka besökare från hela kommunen. Här ska även finnas lekutrustning som är tillgänglighetsanpassad.

I grönområdet vid lekplatsen skall det finnas en bollplan eller gräsyta för bollek samt gärna finnas en pulkabacke om terrängen tillåter detta. Anordnade sittplatser med bord placerade i både soliga och skuggiga lägen. Det ska finnas minst ett par papperskorg på lekplatsen, strategiskt placerade.

Dessa delar bidrar till att familjer kan vistas länge i parken och finna olika aktiviteter.

Målet är att på en stor lekplats bör det minst finnas följande lekutrustning:

- en större eller flera mindre baksandlådor med bakkbord.
- ett lekhus, i närheten av baksandlådan
- gungställning med minst 3 sitsar varav minst en sits ska vara en småbarnsgunga (babysits).
- en mindre klätterlek med rutsch (avsedd för 1-6 år)
- en större klätterlek med eller utan rutsch (avsedd för 6-14 år)
- fjäderlek/vippgungor, minst 2 st, gärna större modeller för flera barn samtidigt
- samt någon mer äventyrlig lek för de lite äldre barnen såsom linbana, avancerade klätterredskap eller liknande.
- tillgång till lek med naturupplevelser tex skogsmark eller en parkanläggning.

Stadsdelslekplatsen bör vara så stor att flera olika grupper av barn, i form av t.ex. förskolegrupper eller familjer, kan besöka lekplatsen samtidigt.

Målet är att det finnas minst en stadsdelslekplats i varje stadsdel inom kommunen.

Lekplats nr 18 Kvarnparken

Mellanstor = Områdeslekplats

Mellanstor lekplats är en lekplats för ett område inom en stadsdel.

Denna lekplats ska tillgodose behoven hos barn 1-9 år.

Här bör det finnas någon lekutrustning som är tillgänglighetsanpassad.

I grönområdet vid lekplatsen skall det gärna finnas en pulkabacke om terrängen tillåter, liksom en gräsyta för bollek.

Den bör innehålla minst en sittplats med bord, samt minst en papperskorg.

Målet är att på en mellanstor lekplats bör det minst finnas följande lekutrustning:

- en baksandlåda med bakbord
- ett lekhus, i närheten av baksandlådan
- gungställning med minst 2 sitsar varav minst en sits ska vara en småbarnsgunga (babysits).
- en klätterlek med rutsch (avsedd för barn i åldrarna 1-9år)
- fjäderlek/vippgungor, minst 2 st, gärna en av dem av den större modellen för flera barn
- tillgång till lek med naturupplevelser tex lekskog/snår.

Liten = Närlekplats

En liten lekplats är avsedd för ett bostadsområde eller ett antal kvarter inom en stadsdel.

Denna lekplats är främst för de yngsta barnen, 1-6 år.

I grönområdet vid lekplatsen skall det gärna finnas en gräsyta för bollek.

Den bör innehålla en sittplats med bord, samt en papperskorg.

Målet är att på en liten lekplats bör det minst finnas följande lekutrustning:

- en mindre baksandlåda med bakbord, ca 2x2m.
- en liten klätterlek med rutsch (avsedd för barn i åldrarna 1-6år). Alternativt en gungställning med 2 sitsar.
- minst en fjäderlek/vippgunga

Detta ska betraktas som ett minimikrav beträffande utrustning. Närlekplatsen är tänkt som lokalt komplement till områdeslekplatserna inom ett bebyggelseområde för att ge en lek miljö nära hemmet för de minsta.

Lekplats nr 5, Breda vägen

Besiktning och tillsynskontroll

Som markägare är kommunen, enligt PBL (Plan- och bygglagen), skyldig att underhålla lekplatsen på ett sätt som gör att olycksfallsrisken begränsas.

Tillsyn och städning sker året runt. Allvarliga fel som upptäcks eller rapporteras åtgärdas omedelbart.

Säkerhetsbesiktning sker enligt gällande leksäkerhetsstandard. I dagsläget SS-EN 1176:2008 och SS-EN 1177:2008. Alla kommunens lekplatser skall uppfylla denna leksäkerhetsstandard.

Besiktning sker en gång om året samt efter varje renovering, ombyggnad eller vid nybyggnad. Säkerhetsbesiktningen utförs av certifierade besiktningsmän som anlitas av kommunen. Protokoll från genomförda besiktningar finns hos driftsansvarig på tekniska kontoret.

Mellan besiktningarna sker regelbundet tillsyn och kontroll av lekplatserna med anlitad skötselentreprenör. Dessa kontroller rapporteras in efterhand som de genomförs.

Löpande drift

Genom att löpande underhålla de lekplatser som finns och som uppfyller de krav som ställs på lekplatser, både innehållsmässigt och säkerhetsmässigt, förlänger man livslängden för dessa. Till löpande underhåll räknas åtgärder såsom målning av lekredskap, utbyte av trasiga delar samt underhåll av fallunderlagsytorna. Dessa åtgärder är viktiga för att klara de säkerhetskrav som finns på en lekplats.

Inventering och säkerhetsbesiktning av lekplatserna visar att skicket på flertalet lekplatser är dåligt. Detta har resulterat i att befintlig driftsbudget till stora delar används till ombyggnationer och inte enbart underhåll. Nybyggnation och ombyggnation skall genomföras med budgetanslag, men vid akuta fel utförs detta med driftsmedel. Detta då allvarliga fel och brister på lekredskap innebär en stor risk för olyckor och skador och kan inte vänta tills nästa budgetår.

Införandet av en årlig upprustningsbudget skulle medföra att driftsbudgeten på sikt kan minskas eller åtminstone användas mer effektivt.

Nyrestaurerad lekplats nr 37, Kummingränd i Eneby

Utvecklingsplan

Vägen mot framtidens kreativa lekplatser

För att uppnå de mål som beskrivits tidigare krävs en långsiktig och konkret utvecklingsplan.

I Danderyds kommuns policy är målet att utveckla de befintliga lekplatserna efter hand. Lekplatserna rustas upp till attraktiva mötesplatser där flera barn kan samlas och leka. Storleken på lekplatsen avgörs av tillgänglig yta och övriga närliggande lekplatser utformning

Vid nybyggnation eller upprustning av befintlig kommunal mark skall nya funktionella lekplatser skapas, både i befintliga områden och i nya exploateringsområden.

Enstaka mindre, nästan oanvända, lekplatser tas bort successivt. Avvecklingen av en lekplats är inget som sker med omedelbar verkan. I en del fall är lekutrustningen fortfarande i godtagbart skick och lekplatsen kommer då att fasas ut genom att man plockar bort redskapen i takt med att de inte längre godkänns ur säkerhetsaspekt. På så sätt finns lekplatsen kvar i en eller annan form under en viss tid. När en lekplats läggs ner är det egentligen endast den prefabricerade lekutrustningen som tas bort. Grus och sandytor blir kvar som lekyta för spontanlek där så är möjligt.

Avveckling av en lekplats kan även ske då man planerar för nybyggnad eller upprustning av mer lämpad befintlig lekplats i närområdet.

Prioriteringsprinciper

Eftersom de ekonomiska resurserna utgör en begränsande faktor och förbättringarna måste göras successivt över ett antal år, är det viktigt att ha en policy för prioriteringen.

Först och främst ska man rusta upp befintliga lekplatser som dels är i behov av detta samt där önskemålet finns av en mer utvecklad lekplats. I andra hand ska det byggas nya lekplatser där det finns ett behov av dessa. Exempelvis i områden där det finns barnfamiljer som saknar tillgång till en allmän lekplats. Detta gäller såväl vid ny bebyggelse som inom stadsdelar där det idag saknas kommunala lekplatser.

Resursanvändning och samverkan

En strävan efter samutnyttjande av lekplatserna med närliggande förskolor och skolor samt även vid flerfamiljshus skall finnas med i planeringen. Detta skall särskilt beaktas vid stadsplanläggning av nya exploateringsområden.

Lekplats nr 18. Kvarnparken

Åtgärdsförslag

Strategi för upprustning och ombyggnad

Säkerhetsbesiktningar och inventeringar visar att säkerheten i vissa fall är eftersatt på lekplatserna inom Danderyds kommun. Då inte bara säkerheten är eftersatt på lekplatsen, utan i många fall även gestaltningen och rumsligheten i lekmiljön, blir upprustningarna både omfattande och kostsamma. Idag år 2011 är driftsbudgeten på 400 000 kr och den klarar inte att både sköta den årliga skötseln och även rusta upp lekplatserna till en acceptabel nivå.

Vid upprustning och ombyggnad av lekplatserna skall säkerheten förbättras samtidigt som lekplatsens innehåll utvecklas och blir intressantare. Att enbart byta ut lekredskapen och bänkarna är i de flesta fall inte tillräckligt för att lekplatserna ska leva upp till önskvärd standard. Detta innefattar även tillgänglighetsåtgärder. Även markytor och vegetationsytor närmast kring lekplatsen måste oftast förbättras och ses över.

Valet av lekredskap ska göras efter att dels eftersträva bra lekvärden och lekfunktioner men även att ge låga driftkostnader. Det finns ett klart samband mellan lekredskap med hög kvalitet, och ofta då till en högre investeringskostnad, och mindre driftsåtgärder. Den dyrare

utrustningen är helt enkelt robustare och står bättre emot slitage och vandalisering.

Behovet av upprustning inom kommunens lekplatser är ca 2-3 stycken per år. Då skulle befintliga lekplatser vara upprustade efter cirka 12 år, år 2024. För att uppnå denna målbild måste det budgeteras för detta i kommande investeringsbudget. Denna investeringsbudget borde ligga på minst 1 miljon per år för att klara detta mål. Önskvärt vore att det vissa år kunde avsättas ytterligare medel för att korta ner denna tidsplan. I samband med upprustningen av lekutrustningen bör även omgivande vegetationsytor ses över och gamla igenväxta buskage byts ut. Likaså bör gångar och tillfartsvägar ses över samtidigt, så att de håller för och är anpassade för skötselfordon.

För att denna satsning skall vara lönsam bör även medel finnas i driftsbudgeten för att underhålla och bevara denna nivå på lekplatserna framöver.

En upprustning av en befintlig mellanstor lekplats kräver en investeringskostnad på runt 500 000 kr. I denna summa är ca hälften kostnaden för ny lekutrustningen och andra hälften kostnader för montering och iordningställning av fallunderlag och omgärdande ytor som påverkas av arbetet.

Förslag på åtgärdsplan de närmast 5 åren.

Följande lekplatser vore lämpligt att göra en upprustning på då de ligger strategiskt till inom respektive stadsdel. Från enkäten 2010 framkom det ett antal önskemål om upprustning av just dessa populära lekplatserna från barnfamiljerna inom kommunen. Vissa av dessa är även lämpliga att göra tillgänglighetsanpassade.

År 2012

1. Ösbyparken (nr 20). Komplettera med lekutrustning både för de minsta och de äldre barnen. Skapa en stadsdelslekplats, stor lekplats. Det går lätt att dela på lekytorna och skapa ett bra picknick-område mellan ytorna med sittmöbler och gräsfält vid fruktträden som skulle uppskattas av alla grupper av besökare. Ligger bra till i en större befintlig parkanläggning.
2. Åtgärda de mest akuta felen på befintliga lekredskap generellt. Risker att fastna och skada sig i och på lekredskap.

Kostnadsbild:

900 000 – 1 000 000 kr.

Kostnadsbild:

350 000 – 400 000 kr.

År 2013

3. Ekeby skogsväg (nr 11). Revs 2010. Återuppbygg en ny lekplats för mindre barn, storlek liten lekplats. Mycket nya hus i området, många nya barnfamiljer. Efterfrågad.
4. Alvägen (nr 2) Central stor lekplats i Enebyberg med en stor yta som redan finns. Komplettera med lek för mindre barn då det redan finns utrustning för de äldre på plats. Renovera befintlig utrustning.
5. Iordningsställa sandytor på alla befintliga lekplatser där det är fel material.

Kostnadsbild:

350 000 – 400 000 kr.

Kostnadsbild:

300 000 – 350 000 kr.

Kostnadsbild:

350 000 – 400 000 kr.

År 2014

- 6 Lärkängen (nr 16). Komplettera lekplatsen med lekredskap för åldersgruppen 6-10 år. Skapa en mellanstor områdeslekplats. Lämpligt läge med den upprustade Trafik-lekplatsen intill.

Kostnadsbild:

250 000 – 300 000 kr.

- 7 Natanael Beskows väg. (nr 29), Djursholm. Skapa en mellanstor områdeslekplats. Komplettera med lekredskap för åldersgruppen 8-14 år. Saknas plats för denna åldersgrupp inom Djursholmsområdet. Lämplig plats i en parkmiljö som är omgärdad av lokalgator och därmed lite avstånd till de närmaste husen.

Kostnadsbild:

450 000 – 500 000 kr.

År 2015

- 8 Skogsviksvägen, östra (nr 15). Komplettera upp med lekredskap för barn 8-14 år. Skapa en stor stadsdelslekplats. Lämplig lekplats med inhägnat yta utan alltför många hus intill. Gör lekplatsen delvis tillgänglighetsanpassad då det redan finns flera lekredskap som är möjliga att anpassa på plats. Ordna en handikapp-parkering intill lekplatsen.

Kostnadsbild:

450 000 – 500 000 kr.

9. Karlsrovägens skogslek, (nr 21). Är en mellanstor sliten lekplats i skogsmiljö som uppskattas av förskolegrupper. Komplettera lekplatsen med lekredskap för åldersgruppen 1-6 år. Renovera befintlig utrustning.

Kostnadsbild:

350 000 – 400 000 kr.

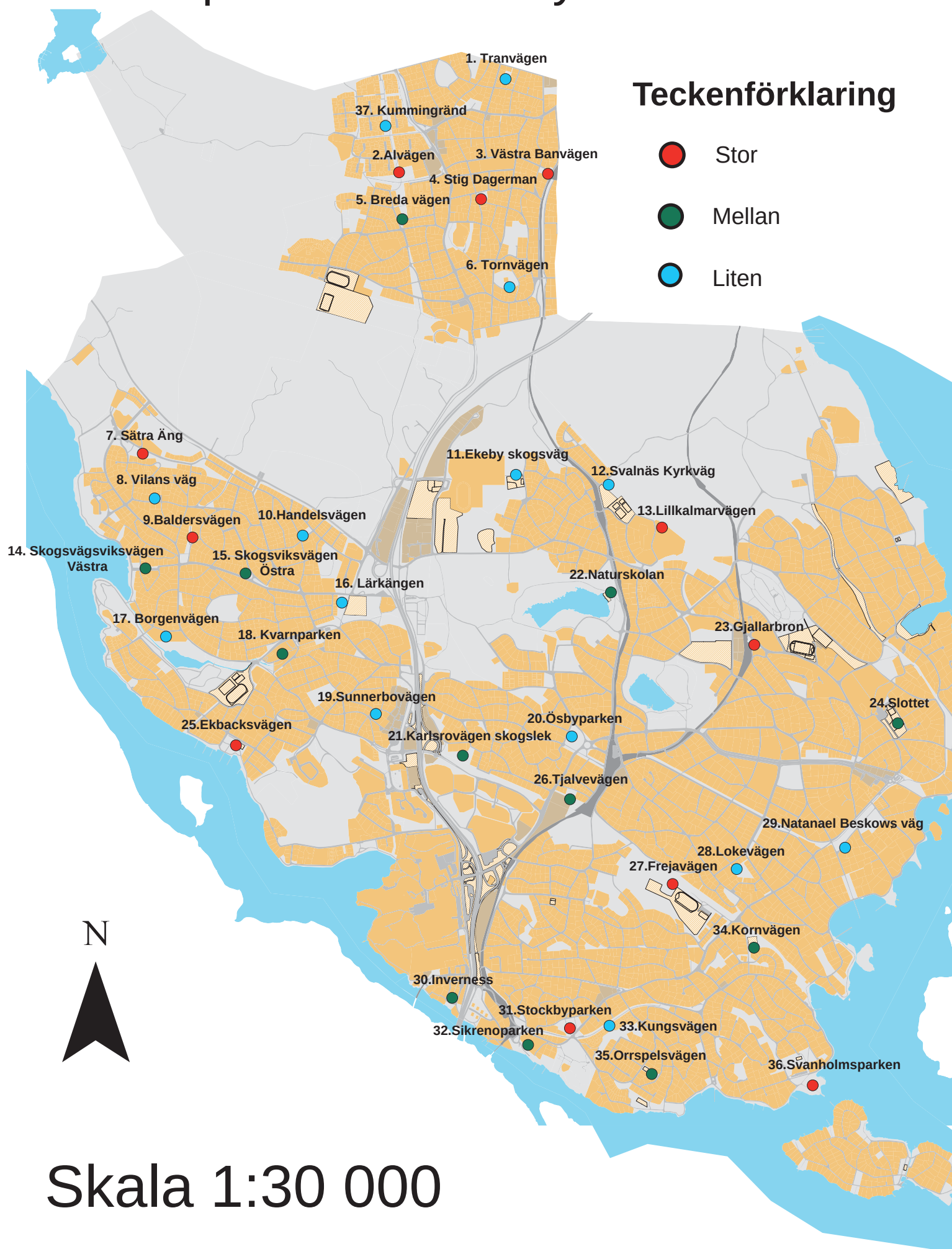
År 2016

10. Stockbyparken (nr 31). Är en stor lekplats med upprustningsbehov. Komplettera upp och renovera befintliga lekredskap. Gör hela platsen till en tillgänglig lekplats. Bra läge ihop med scoutstugan och möjlighet att anordna för en handikapp-parkering. Möjlighet att anordna en handikapptoilet finns då avlopp kan anordnas vid scoutstugan.

Kostnadsbild:

750 000 – 800 000 kr.
Plus byggkostnad för toalett.

Lekplatser i Danderyds kommun

Sammanställning av svaren från enkätundersökningen 2010. Danderyds lekplatser.

Bilaga 2

Lekplats nr	Enkät svar	ANTAL ENKÄTSVAR	Nöjd	Inte nöjd	En dag i veckan	Flera dagar i veckan	Någon dag i månaden	Ett par dagar per år	Färre, men påkostade	Fler med enklare standard
1	Tranvägen	7	1	0	1	4	1	0	5	1
2	Alvägen	29	13	4	8	19	3	0	24	3
3	Västra Banvägen	9	2	0	2	2	2	3	8	0
4	Stig Dagerman	25	10	1	5	15	2	1	23	0
5	Breda vägen	31	5	3	13	9	6	1	21	7
6	Tornvägen	1	1	0	0	0	0	0	1	0
7	Sätra äng	5	0	1	0	2	3	0	5	0
8	Vilans väg	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Baldersvägen	3	1	0	0	3	0	0	3	0
10	Handelsvägen	1	0	0	0	0	1	0	0	1
11	Ekeby skogsväg	9	0	4	7	2	0	0	5	4
12	Svalnäs kyrkväg	6	1	1	2	4	0	0	3	3
13	Lillkalmarvägen	9	2	1	2	7	0	0	5	3
14	Skogsviksvägen västra	4	2	2	0	3	1	0	2	0
15	Skogsviksvägen östra	19	5	3	4	12	3	0	16	3
16	Lärkängen	1	0	0	0	0	1	0	0	1
17	Borgenvägen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Kvarnparken	26	9	4	2	14	6	2	18	9
19	Sunnerbovägen	2	1	0	0	0	0	1	1	1
20	Ösbyparken	37	6	5	7	13	12	3	27	7
21	Karlsrovägen Skogslek	6	0	0	3	0	2	1	1	5
22	Naturskolan	12	6	3	5	5	2	0	8	4
23	Gjallarbron	23	7	5	8	6	7	2	19	3
24	Slottet	14	2	6	3	3	3	1	9	2
25	Ekbacksvägen	9	4	1	3	3	2	1	7	2
26	Tjallevägen	3	1	1	2	1	0	0	0	2
27	Frejavägen	23	10	3	11	4	5	0	13	7
28	Lokevägen	2	1	0	1	1	0	0	0	1
29	Natanel Beskows väg	10	2	3	5	4	1	0	8	1
30	Inverness	4	4	0	4	0	0	0	2	2
31	Stockbyparken	26	9	6	10	5	8	2	13	8
32	Sikrenoparken	17	5	6	6	5	3	3	12	2
33	Kungsvägen	3	3	0	1	2	0	0	1	2
34	Kornvägen	11	5	2	5	2	3	1	7	3
35	Orrspelsvägen	10	3	3	5	2	2	1	7	3
36	Svanholmsparken	20	11	3	13	2	3	2	11	5
37	Kummingränd	30	6	4	6	23	0	0	19	8
	Totalt antal enkät svar	447	138	75	144	177	82	25	304	103